

Landelijk Project Integrale Aanpak

Projectplan 2014

Datum december 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Acties en producten

1. Inleiding

Naam project

De kern van het landelijk project Integrale Aanpak is: met, voor, door en tussen gemeenten kennis delen en ontwikkelen over 1 gezin (/huishouden) 1 plan 1 regisseur en dus: integraal werken, vooruitlopend op de 3 transities in het sociale domein.

De vorige naam van ons project (achter de voordeur-aanpak/mpg) voldoet daarom niet meer, het dekt niet meer de lading en leidt tot verwarring, misverstanden over doelgroep en reikwijdte. Vandaar de nieuwe naam: Integrale Aanpak. Het gaat immers over integraal werken in het sociale domein; dus over en door de kokers heen. Dit geldt zowel voor de uitvoering als voor het geld en bestuur. Echt integraal werken gebeurt nog vrijwel nergens. Er zijn veel gemeenten met aanpakken die zeer veelbelovend zijn; de richting en visie zitten er goed in. Tegelijk zien we dat juist deze veelbelovende aanpakken projectmatig ingericht zijn en dus kwetsbaar als het gaat om doorontwikkeling en borging. We zijn dus nog niet klaar, zeker nu niet, in deze spannende en kwetsbare en uitdagende periode in aanloop naar de transities.

Meerwaarde project Integrale Aanpak

Vooruitlopend op de transities speelt er op dit moment veel en raken gemeenten soms in de war over wat ministeries (te) versnipperd leveren en vragen in verschillende projecten, T-bureaus, onderzoeken/monitors, leergroepen, etc. Dit pleit voor intensivering van de samenwerking / samenhang, dan wel samenvoegen / opgaan in andere/aanpalende programma's of projecten. Zodat we op rijksniveau ook zo veel mogelijk integraal de transformatie begeleiden. Daarom voegt het landelijk programma Integrale Aanpak in bij het Transformatie programma van BZK *Gemeenten van de Toekomst* met de volgende inbreng:

- Verbinding met de praktijk via ons netwerk,
- Expertise op thema's mandaat, privacy, professionalisering en wonen,
- Producten/instrumenten; digitaal platform gemeenten, meta-analyse mkba, competentieprofiel generalist, woonproduct.

Verbinding gemeentelijke praktijk en landelijk beleid

In ons ondersteuningsaanbod voor gemeenten staan we dicht bij gemeenten en projectleiders en hun dagelijkse praktijk, waarbij gemeenten elkaar en ons voeden en wij onze expertise steeds vergroten t.b.v. toerusting op integraal werken in het sociale domein in gemeenten. We werken samen met transitiebureaus, vakdepartementen, het Transformatie programma van BZK en het Wmo-ondersteuningsprogramma Sociale Wijkteams. Zo kan landelijk beleid gevoed worden door thema's en casuïstiek van gemeenten.

BZK-directie Woon- & Leefomgeving

De relatie met dossiers en kennis van directie W&L blijft cruciaal: wijk- en gebiedsgericht werken wordt steeds meer usance in het sociale domein, waarbij de 3 transities het integraal werken bevorderen, mogelijk en noodzakelijk maken. Daarnaast is er een directe relatie tussen wonen, leefbaarheid en meervoudige problematiek bij kwetsbare burgers, huishoudens en gezinnen; op casusniveau zijn er vrijwel altijd problemen met wonen en leefbaarheid, veelal in relatie tot schulden. Ons woonproduct is daarom zeer waardevol.

Focus

De kracht van de Integrale Aanpak is bewezen, in veel steden worden sociale wijkteams opgericht en door de decentralisaties ontstaan nieuwe kansen voor gemeenten om het sociale domein anders in te richten en integraal werken door te ontwikkelen. Nu is het tijd om vanuit experimenten en pilots de stap naar structureel integraal beleid te maken. Dat is de inzet van het project Integrale Aanpak voor de volgende periode, in 2014.

In 2014 verstevigen we interdepartementale samenwerking en vergroten we de meerwaarde van samenwerken met het BZK transformatieprogramma Decentralisaties *Gemeenten van de Toekomst*. Daarnaast zetten we in op intensivering van de verbinding met wonen, leefbaarheid, overlast en participatie.

In 2014 prioriteren we:

1. Ondersteunen van het netwerk via advies op maat, regionale leergroepen, expertmeetings en landelijke themabijeenkomsten.
2. Uitrol ondersteunende producten:
 - a. Meta-analyse MKBA's: de bezuinigingsopgave in het sociale domein noopt tot keuzes waarbij de meta analyse kan ondersteunen
 - b. Competentieprofiel van de nieuwe professional; de generalist
 - c. Handreiking woonproblematiek en multiprobleemgezinnen
3. Inbrengen van expertise op thema's als: mandatering, regie, privacy, escalatie
4. Borging van kennis en producten Integrale Aanpak:
 - a. Toewerken naar afronding dan wel overdracht van ons netwerk van gemeenten. Ter ondersteuning wordt een interactief uitwisselingsplatform ontwikkeld
 - b. Tool meta analyse onderbrengen bij een derde partij
 - c. Invoegen bij transformatieprogramma *Gemeenten van de Toekomst*
 - d. Aansluiten bij het VWS programma rond sociale wijkteams
 - e. Intensiveren samenwerking op thema's wonen, overlast, leefbaarheid en participatie (WB, VWS, Divosa)

Bovenstaande punten hebben zowel betrekking op ministeries/het Rijk als gemeenten, dat is tegelijk onze dubbele focus, waarbij we steeds voor ogen houden voor wie we dit doen: voor kwetsbare huishoudens en gezinnen met kinderen.

In het volgende hoofdstuk beschrijven we de acties en producten die we in 2014 op leveren. Daarnaast blijft ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en nieuwe vragen. Ons netwerk is immers in beweging, dus wij bewegen mee.

Jeanet Zonneveld (06 83215478), jeanet.zonneveld@minbzk.nl
Monique Verbraeken (06 52595534), monique.verbraeken@minbzk.nl
Veerle Petit / Anne Marie Rijssenbeek (06 46866460)
Rinske Smid (06 50844358), Rinske.Smid@minbzk.nl

www.integrale-aanpak.nl

2. Acties en producten 2014

2.1. Regionale leergroepen	
<i>Wat gaan we doen / voorstel?</i>	Voortzetten leergroepen met begeleiding vanuit het ministerie van BZK. Inzet van de leergroepen is: - Kennis delen, vooral gericht op het 'hoe' - Voorbereiden op transities - Implementatie Integraal beleid en werken Eind 2014 moet duidelijk zijn of leergroepen afgerond dan wel overgedragen/geborgd dienen te worden: naar gezamenlijke gemeenten, dus VNG en/of G32. Wellicht ligt er nog een rol voor het Decentralisaties programma <i>Gemeenten van de toekomst</i> (GvdT). Dus afstemming hierover zal plaats vinden, wellicht 'in elkaar schuiven' / samen optrekken, samendoen. In 2014 worden accounthouders van GvdT intensief betrokken bij de leergroepen, zodat zij goed bekend zijn bij de groepen en goed geïnformeerd zijn over de gemeenten.
<i>Met welk doel?</i>	De leergroepen zijn het hart van het project. Dit is het platform waar steden met elkaar kennis uitwisselen, reflecteren op hun werk, ideeën op doen, met afstand naar hun eigen praktijk kijken en samenwerkingsverbanden kunnen smeden. Steden leren van elkaar en vernemen de landelijke stand van zaken die via BZK (begeleider) aangeleverd wordt. BZK wordt op haar beurt gevoed met kennis en vragen vanuit de steden.
<i>Wie willen we bereiken?</i>	Reeds deelnemende en eventuele nieuwe steden, in het bijzonder de projectleiders/transitiemanagers van Integrale Aanpak; integrale teams, sociale wijkteams, buurtteams, frontlijnteam etc, dan wel de verantwoordelijke beleidsadviseurs, transitiemanagers.
<i>Met welk resultaat?</i>	- Steden leren van elkaar en vinden niet het wiel opnieuw uit. - BZK geeft kennis (uit het land en de departementen) door en vertaalt indien mogelijk de geadresseerde knelpunten naar beleid, de diverse departementen en/of producten. - Steden weten hoe ze een integrale aanpak van kwetsbare groepen kunnen realiseren en borgen. - Ontmantelen projectencarrousel. - Kwetsbare burgers worden ondersteund door een generalist. - Van alle bijeenkomsten worden door de begeleider voor intern gebruik de hoofdlijnen/kern van de discussie per bijeenkomst volgens een vast format vastgelegd. De stagiair maakt een verslag van het eigen leerproces. Alle hoofdlijnen van leernetwerken worden verzameld en terug gekoppeld naar alle deelnemers van het leernetwerk (via bijv. mailing).
<i>Contactpersoon</i>	Jeanet Zonneveld

2.2. Themabijeenkomsten en expertmeeting

<i>Wat gaan we doen / voorstel?</i>	Voorbereiden, organiseren en realiseren van de volgende themabijeenkomsten, expertmeetings en symposia/lancering in 2014: - Privacy en registratie (i.s.m. o.a. <i>Gemeenten van de Toekomst</i>, KING/VNG, gemeente Dordrecht) - Organisatieverandering (netwerk koppelen aan Eindhoven over organisatieveranderingen bij 3 d's) - Expertmeeting ROMA (trekker organisatie is VNG) - Lanceren Woonproduct (BZK en ontwikkelaar DSP, aedes) - Met VNG Lanceren MKBA meta analyse en tool - Lanceren documentaire: hoe moet het wel: Integraal werken in gezin in Zuid Oost, Amsterdam. Nog prioriteren/kiezen uit: - Thema Fondsen - Thema Eigen Kracht - Symposium Wie is Verantwoordelijk bij Calamiteiten; met inspectie, vng, gemeenten Leeuwarden en Amsterdam - Thema ontschotten van mensen en middelen, gebiedsbudgetten: hoe doe je dat - Diversiteit - De generalist
<i>Met welk doel?</i>	De deelnemers kennis aanreiken over de aan de Integrale Aanpak gerelateerde landelijke thema's. De thema's halen we op in gemeenten en leergroepen.
<i>Wie willen we bereiken?</i>	Deelnemers landelijk netwerk en introducés, databestand bestaat nu in totaal uit ruim 1000 mensen, plus 500 linked in; klein deel Rijk en kennisinstituten, overig beleid en uitvoerenden in gemeenten
<i>Contactpersoon</i>	Veerle Petit / Anne-Marie Rijssenbeek

2.3. Advies op maat aan gemeenten	
<i>Wat gaan we doen / voorstel?</i>	Gemeenten worden bezocht, omdat zij een door BZK gefinancierde MKBA (recent) hebben opgeleverd/gaan opleveren. Het gaat om maximaal 24 bezoeken in 2014. Daarnaast vragen gemeenten aanbod op maat, advies, meedenken, meehelpen in gespreksvoering met partijen, nadenken over inrichting sociale domein, sturing daarop van gemeenten, etc.
<i>Met welk doel?</i>	In gesprek komen met gemeenten die met behulp van Rijksbijdrage de MKBA hebben laten uitvoeren, om te horen wat het heeft opgeleverd, hoe het proces er nu voor staat en waar men mogelijk tegenaan loopt. Bovendien is het van belang de algemene lessen hieruit te filteren. Daarnaast ondersteuning op maat, i.s.m. transitiebureaus en accounthouders W&L en Gemeenten van de toekomst.
<i>Wie willen we bereiken?</i>	Inzicht in huidige stand van zaken gemeenten, opbrengsten traject MKBA, huidige vragen en/of ondersteuningsbehoefte.
<i>Met welk resultaat?</i>	Gesprekken met betreffende gemeenten (inzet afdelingshoofden, strategische beleidsmedewerkers, transitie managers, projectleiders, extern (door gemeente ingehuurd) adviseurs, eventueel wethouder).
<i>Wie is verantwoordelijk?</i>	Jeanet Zonneveld / Veerle Petit / Anne Marie Rijssenbeek / Rinske Smid

2.4. Meta analyse Maatschappelijke Kosten en Baten en doe het zelf MKBA tool	
<i>Wat gaan we doen / voorstel?</i>	Oplevering opdracht LPBL, bestaand uit: 1. Een meta-analyse 2. Twee MKBA-tools voor het generalistisch werken in de frontlijn en de integrale aanpak van MPG-gezinnen <i>Wat gaan we doen?</i> - Product beoordelen - Opdracht LPBL afronden - Product verspreiden en lanceren - Product in database Wat werkt in de Wijk - Geen nieuwe MKBA's uitvoeren - Gesprek met derden over web based tool MKBA
<i>Met welk doel?</i>	A. De meta-analyse heeft als doel om te leren van de verschillen en te definiëren wat de werkbare ingrediënten zijn. Met de MKBA-tools kunnen gemeenten zelf op eenvoudige wijze (de potentie van) de eigen aanpak door te rekenen. B. Informatie vergaren over de manier waarop MKBA ingezet wordt in het vervolgtraject, maar ook wat het instrument heeft opgeleverd. C. Onderzoek of meta analyse onderbouwend/behulpzaam kan zijn bij monitoring BZK
<i>Wie willen we bereiken?</i>	Uitrol Gemeenten die hun aanpakken willen doorrekenen en hen informeren over de werkbare ingrediënten van de aanpakken. Analyse en tool ondersteunend aan opgave in het sociale domein: transities en bezuinigingen Analyse en tool ondersteunend aan opdracht BZK <i>Gemeenten van de Toekomst</i>: monitoring transformatie
<i>Contactpersoon</i>	Jeanet Zonneveld / Monique Verbraeken

2.5 Gemeenten van de toekomst

Wat gaan we doen / voorstel?	Om de Integrale Aanpak zowel binnen als buiten te borgen, is - naast een netwerk van gemeenten - een actief interdepartementaal netwerk noodzakelijk. Juist die combinatie is de meerwaarde van betrokkenheid BZK / W&L. Wat gaan we doen? - Op basis van concrete signalen en oplossingen van verbindingen smeden met binnen. - Actieve betrokkenheid bij gezamenlijk werkprogramma 3d op alle thema's (regionale samenwerking, professionalisering, opdrachtgeverschap, burgerschap, monitoring, kennis delen, informatie en ICT, en toegang. - Netwerk rond privacy / gegevens delen, interdepartementaal netwerk. - Werkbezoeken bewindspersonen, ambtenaren Wat kunnen we bieden? • Netwerk van 60 gemeenten die al langer bezig zijn met 1gezin1plan1regisseur • Platform via regionale leerbijeenkomsten en themabijeenkomsten • Ervaringen met integraal werken / sociale wijkteams; wat werkt, wat werkt niet? • Lokale protocollen en convenanten • MKBA en Meta analyse integraal werken / sociale wijkteams (vanaf februari) • Leefbaarometer op basis waarvan gemeenten keuzes kunnen maken wat betreft inrichting wijkteam en verdeling budget • Competentieprofiel Generalist (belangrijke randvoorwaarde voor slagen sociale wijkteams) • Casuïstiek op het gebied van gegevens delen, privacy, beleggen van regie, beleggen van verantwoordelijkheid • Website met kennis en expertise gebundeld (vanaf februari)
Met welk doel?	Goede landingsbaan voor de Integrale Aanpak ook binnen organiseren. Borging.
Contactpersoon	Jeanet Zonneveld

2.6 Woonproblematiek, leefbaarheid, overlast

Wat gaan we doen / voorstel?	Aandacht voor de relatie sociaal en fysiek via de handleiding Woonproblematiek. DSP heeft in 2013 opdracht van BZK een handleiding afgerond voor Multiprobleemgezinnen en woonproblematiek. De handleiding biedt zowel praktische als juridische handvaten. Bovendien zijn voorbeelddocumenten beschikbaar, zoals plannen van aanpak. Over het thema en product organiseren we een thema bijeenkomst. Interdepartementaal verbindingen verstevigen met leefbaarheid, woonoverlast, participatie (V&J, BZK, SZW). Contact leggen met Aedes. Onderzoeken in hoeverre Leefbaarometer bruikbaar is voor gemeenten om slimme keuzes te maken.
Met welk doel?	Kennis delen en borgen
Wie willen we bereiken?	Ook professionals in fysiek domein
Met welk resultaat?	Verbinding Integrale Aanpak en overlast / fysiek
Contactpersoon	Monique Verbraeken

2.7 Wetgeving / sociale wijkteams / interdepartementale samenwerking	
Wat gaan we doen / voorstel?	- Netwerk inzetten bij wetgeving / ondersteuningsstructuur gemeenten rond privacy / gegevens delen. Onder meer: juridische borging, loket gemeenten, raamconvenanten, loket burgers, rapid response - Inbreng sociale wijkteams, - Input Maatschappelijke Opvang - Competentieprofiel borgen - Onderzoek regelvrije zones (artikel Rotterdamwet)
Met welk doel?	Uitvoering ondersteunen bij: - Het kunnen delen van gegevens binnen multidisciplinaire teams - Experimenteren met het in positie brengen van een wijkteam (regelvrije zones) - Optimale inrichting en organisatie sociale wijkteams, bijdrage aan ondersteuningsprogramma VWS - Professionalisering Generalist
Contactpersoon	Monique Verbraeken

2.8 Competentieprofiel

Wat gaan we doen / voorstel?	Het competentieprofiel van de generalist is eind 2012 opgeleverd en wordt al door meerdere steden (o.a. Amsterdam, Hoogeveen, Dordrecht, Tilburg, Eindhoven, groningen) succesvol ingezet voor selectie en/of ontwikkeling van generalisten. Movisie heeft i.s.m. de brancheorganisaties ook een profiel opgesteld voor de WMO-professional. Hierin staan zowel taken als competenties beschreven. In 2014 gaan we samen met Movisie het product borgen binnen lopende trajecten (professionalisering, vakmanschap, netwerk Beter Werken in het Openbaar Bestuur) Doorontwikkeling: product voor gemeenten over de generalist: - screening - ondersteuning/toerusting/scholing/professionalisering - varianten/keuzes gemeenten in aansturing - verantwoordelijkheid generalist, mandaat, regie op samenwerking/gezinsplan van aanpak - generalist irt specialist; hoe hou je specialisme op niveau, onderhoud - dilemma's bij de autonomie van de generalist: normen/waarden, registratie, verantwoordelijkheid - vraag of generalist en generalistische teams 0-100 werken of zoals in veel gemeenten en in nordic countries (Noorwegen, finland, denemarken, ijsland, zweden) 2 schotten/stromen: jeugd/gezinnen en wmo/participatie-volwassenen - plaats en rol en samenwerking met wijkverpleegkundige en wijkzorgteam - keuzevarianten generalist als hulpverlener en/of regisseur/coördinator; implicaties caseload en inzet zorg-interventies - keuzevarianten: generalist in dienst van gemeente (nordic countries en enkele gemeenten hier), 1^e lijns cooperatie, aanbesteding gemeente; moederorganisaties. - Doorontwikkeling profiel en implementatie functie teamleider, idem dilemmas voor generalist
Met welk doel?	Borgen en doorontwikkelen op basis van vragen en dilemma's uit praktijk van gemeenten.
Contactpersoon	Jeanet Zonneveld

2.9 Communicatie / Website / LinkedIn

Wat gaan we doen / voorstel?	Aandacht voor nieuwe naam: Integrale Aanpak Online platform (website) De website krijgt een centrale rol in de communicatie rond ons project. Het is een medium waar we actualiteiten kwijt kunnen en de diverse instrumenten kunnen ontsluiten. Via twitter en linkedin zullen we naar het online platform verwijzen. Daarnaast gaan we stimuleren dat professionals elkaar hier gaan opzoeken en elkaar gaan bevragen. Social media We zetten twitter & linkedin (meer dan 600 groepsleden) regelmatig in voor de profilering van ons project en het onder de aandacht brengen van relevante thema's/actualiteiten. Intern Op de hoogte blijven van ontwikkelingen binnen de departementen op het gebied van de decentralisaties en bedenken hoe onze kennis, ervaring en instrumenten hierbij gebruikt kunnen worden. Gemeenten van de Toekomst Gemeenten van de toekomst: afstemmen met activiteiten, nieuwsbrief, etc. Interdepartementale academie opzetten/deelnemen mbt transformatie sociale domein: ism en gefaciliteerd door: programma BZK slimmer netwerk/beter bestuur.
Met welk doel?	Informereren, gezamenlijk innoveren.
Wie willen we bereiken?	Wethouders, projectleiders, ambtenaren en werkers in de wijk van zowel steden waar al een integrale aanpak is, alsook steden die (mogelijk in het kader van de decentralisaties) dergelijk aanpak willen gaan opstarten. Interdepartementaal collega's die werken in sociale domein
Met welk resultaat?	- Vragen en problemen maar ook goede voorbeelden ophalen uit het land die wij kunnen doorzetten naar andere ministeries; - Voorkomen dat mensen het wiel opnieuw gaan uitvinden, zowel bij gemeenten (inhoudelijk) als binnen ministeries (organisatorisch, instrumenten); - Verbinden van netwerken, kennis & kunde; - Er voor zorgen dat professionals ons ministerie weten te vinden als partner; - Discussies voeden of aanzwengelen.
Wie is verantwoordelijk?	Rinske Smid / Monique Verbraeken